

גמרא סדורה

מסכת

שבת

פרק: טז

קטו. - קכב:

מהדורה מנוקדת, מפוסקת,
מחולקת לסוגיות ולפסקאות

עם רש"י

יצא לאור על ידי עמותת

"וכל בניך לימודי ה'"

יב שבט תשע"ג

בהצלחה - יגיעת ומצאת - תאמין!!!

להארות והערות
 דניאל ברק ווינט
 טל' - 0526071122
 דוא"ל vinetd@neto.net.il
 עתניאל ד.ד. הר חברון 90407

©

כל הזכויות על הטקסט, ניקוד ופיסוק
 שמורות למכון הישראלי לפרסומים תלמודיים.
 כל הזכויות על החלוקה לסוגיות ופסקאות
 שמורות לעמותת "וכל בניך לימודי ה".

ניתן לצלם ולהדפיס לשם לימוד וללא מטרות רווח.

כ"י

מסכת שבת פרק ט"ז - "כָּל כְּתָבֵי הַקֶּדֶשׁ"

512. קטו, א-ב

מְשַׁנָּה

כָּל כְּתָבֵי הַקֶּדֶשׁ מְצִילִין אוֹתוֹן מִפְּנֵי הַדְּלִיקָה,
בֵּין שְׁקוּרֵין בְּהוֹ, וּבֵין שְׂאִין קוּרֵין בְּהוֹ.
אִפְּ עַל פִּי שְׁכַתוּבִים בְּכָל לְשׁוֹן - טַעוּנִים גְּנִיזָה.
וּמִפְּנֵי מָה אֵין קוּרֵין בְּהֵם?
מִפְּנֵי בִיטוּל בֵּית הַמִּדְרָשׁ.

גְּמָרָא

אִיתְמַר:

הָיִין כְּתוּבִים תְּרַגּוּם אוּ בְּכָל לְשׁוֹן.
רַב הוּנָא אָמַר:
אֵין מְצִילִין אוֹתוֹן מִפְּנֵי הַדְּלִיקָה.
וְרַב חֲסֵדָא אָמַר:
מְצִילִין אוֹתוֹן מִפְּנֵי הַדְּלִיקָה.

אֲלִיבָא דְמֵאן דְּאָמַר: נִיתְנֵן לְקִרּוֹת בְּהוֹ,
דְּכוּלֵּי עַלְמָא לֹא פְּלִיגֵי דְמְצִילִין.
כִּי פְּלִיגֵי אֲלִיבָא דְמֵאן דְּאָמַר: לֹא נִיתְנֵן לְקִרּוֹת בְּהוֹ.
רַב הוּנָא אָמַר: אֵין מְצִילִין, דְּהָא לֹא נִיתְנֵן לְקִרּוֹת בְּהוֹ.
רַב חֲסֵדָא אָמַר: מְצִילִין, מְשׁוּם בְּזִיזוֹן כְּתָבֵי הַקֶּדֶשׁ.

תְּנֵן:

"כָּל כְּתָבֵי הַקֶּדֶשׁ מְצִילִין אוֹתוֹן מִפְּנֵי הַדְּלִיקָה,
בֵּין שְׁקוּרֵין בְּהוֹ, בֵּין שְׂאִין קוּרֵין בְּהוֹ,
אִפְּ עַל פִּי שְׁכַתוּבִין בְּכָל לְשׁוֹן".
מֵאִי לֹאוּ "שְׁקוּרֵין בְּהוֹ" - נְבִיאִים,
וְ"שְׂאִין קוּרֵין בְּהוֹ" - כְּתוּבִים,
אִפְּ עַל פִּי שְׁכַתוּבִין בְּכָל לְשׁוֹן דְּלֹא נִיתְנֵן לְקִרּוֹת בְּהוֹ, וְקַתְנֵי: "מְצִילִין!"
וְתִיבְתָא דְרַב הוּנָא!

אָמַר לֵה רַב הוּנָא:

וְתִסְבְּרָא!?

אֵימָא סִיפָא: "טַעוּנִין גְּנִיזָה",
הַשְׁתָּא אֲצוּלֵי מְצִילִין, גְּנִיזָה מִיבְעִי!?

אָלָא,

רַב הוּנָא מְתַרְץ לְטַעְמִיהּ,
וְרַב חֲסֵדָא מְתַרְץ לְטַעְמִיהּ.

"רַב הוּנָא מְתַרְץ לְטַעְמִיהּ":

"בֵּין שְׁקוּרֵין בְּהוֹ" - נְבִיאִים,

"וּבֵין שְׂאִין קוּרֵין בְּהוֹ" - כְּתוּבִים.

בְּמַה דְּבָרִים אָמוּרִים שְׁכַתוּבִין בְּלְשׁוֹן הַקֶּדֶשׁ,
אָבָל בְּכָל לְשׁוֹן - אֵין מְצִילִין,
וְאֲפִילוּ הִכִּי - גְּנִיזָה בְּעוּ.

"רַב חֲסֵדָא מְתַרְץ לְטַעְמִיהּ":

"בֵּין שְׁקוּרֵין בְּהוֹ" - נְבִיאִים,

"ובין שאין קורין בָּהוֹן" - כתובים,
אף על פי שקתובין בְּכָל לְשׁוֹן נְמִי מְצִילִין.
וְהָכִי קָאָמַר: וּמְקַמְקַם שְׁלָהוֹן טְעוּגִין גְּנִיזָה.

מיתבי:

"היו כתובים תרגום וכל לשון מצילין אותן מפני הדליקה".
תויבְתָא דְרַב הוּנָא!

אמר לָהּ רב הוּנָא:

האי תנא סבר - ניתנו לקרות בָּהוֹן.

תא שמע:

"היו כתובין גיפטיט, מדית, עיברית, עילמית, יונית,
אף על פי שלא ניתנו לקרות בָּהוֹן,
מצילין אותן מפני הדליקה".
תויבְתָא דְרַב הוּנָא!

אמר לָהּ רב הוּנָא:

תנאי היא,

דתנאי:

"היו כתובין תרגום ובכל לשון - מצילין אותן מפני הדליקה.
רבי יוסי אומר:

אין מצילין אותן מפני הדליקה.

אמר רבי יוסי:

מעשה באבא חלפתא, שהלך אצל רבן גמליאל בריבי לטבריא,
ומצאו שהיה יושב על שלחנו של יוחנן הנזוף, ובידו ספר איוב תרגום והוא קורא בו.
אמר לו: זכור אני ברבן גמליאל אבי אביו, שהיה עומד על גב מעלה בהר הבית,
והביאו לפניו ספר איוב תרגום ואמר לבנאי: שקעהו תחת הנדבך.
אף הוא צוה עליו וגנזו.

רבי יוסי בריבי יהודה אומר:

עריכה של טיט כפו עליו.

אמר רבי:

שתי תשובות בדבר:

חדא וכי טיט בהר הבית מנין?

ועוד, וכי מותר לאבדן ביד?

אלא מניחן במקום התורפה והו מרקיבין מאליהו".

מאן תנאי?

קטוב, אילמא תנא קמא ורבי יוסי,

ודילמא בהא קמיפלגי:

מר סבר: ניתנו לקרות בָּהוֹן,

ומר סבר: לא ניתנו לקרות בָּהוֹן!

אלא, רבי יוסי ותנא "גיפטיט".

513. קטו, ב

תנו רבנן:

"הברכות והקמיעין, אף על פי שיש בהן אותיות של שם ומעניינות הרבה שבתורה, אין מצילין אותן מפני הדליקה, אלא נשרפים במקומן הן ואזכרותיהן. מכאן אמרו: בותבי ברכות כשורפי תורה, מעשה באחד שהיה בותב בצידן. באו והודיעו את רבי ישמעאל. והלך רבי ישמעאל לבודקו. כשהיה עולה בסולם, הרגיש בו, נטל טומוס של ברכות ושקעו בספל של מים. ובלשון הזה אמר לו רבי ישמעאל: גדול עונש האחרון מן הראשון".

בעא מיניה ריש גלותא מרבה בר רב הונא:
היו כתובין בסם ובסיקרא בקומוס ובקנקנתום בלשון הקדש,
מצילין אותן מפני הדליקה או אין מצילין?

תיבעי למאן דאמר: מצילין,
תיבעי למאן דאמר: אין מצילין.

"תיבעי למאן דאמר: אין מצילין" - הני מילי היכא דכתיבי תרגום ובכל לשון,
אבל הכא דכתיבי בלשון הקדש - מצילין,
או דילמא: אפילו למאן דאמר: מצילין - הני מילי היכא דכתיבי בדיו דמיקיים,
אבל הכא כיון דלא מיקיים - לא.

אמר ליה:
אין מצילין.

והא רב המנונא תנא "מצילין"!

אמר ליה:
אי תניא תניא.

מאי תניא?

אמר רב אשי,
כדתניא:

"אין בין ספרים למגילה,
אלא שהספרים - נכתבים בכל לשון,
ומגילה - עד שתהא כתובה אשורית, על הספר, ובדיו".

514. קטו, ב

בְּעָא מִינֵיהּ רַב הוּנָא בְּרַחֲלוּב מַרְבַּ נְחֻמָּן:
סֵפֶר תּוֹרָה שְׂאִין בּוּ לְלַקֵּט שְׁמוּנִים וְחֻמְשׁ אוֹתִיּוֹת כְּגוֹן פֶּרֶשֶׁת "וַיְהִי בְּנִסְעֵ הָאָרֶץ" (במדבר י, לה-לו),
מִצִּילִין אוֹתָהּ מִפְּנֵי הַדְּלִיקָה אוֹ אִין מִצִּילִין?

אָמַר לֵיהּ:

וְתִבְעֵי לָךְ פֶּרֶשֶׁת "וַיְהִי בְּנִסְעֵ הָאָרֶץ" גּוֹפָה?

הִיא דְּחֶסֶר פֶּרֶשֶׁת "וַיְהִי בְּנִסְעֵ" לֹא קָמִיבְעֵיא לִי,
דְּכִיּוֹן דְּאִית בֵּיהּ הַזְּכוּרוֹת אַף עַל גַּב דְּלִית בֵּיהּ שְׁמוּנִים וְחֻמְשׁ אוֹתִיּוֹת מִצִּילִין.
כִּי קָא מִיבְעֵיא לִי: סֵפֶר תּוֹרָה שְׂאִין בּוּ לְלַקֵּט - מַאי?

אָמַר לֵיהּ:

אִין מִצִּילִין.

אִיתִיבֵיהּ:

"תְּרַגּוּם שְׁכַתְּבוּ מִקְרָא,

וּמִקְרָא שְׁכַתְּבוּ תְּרַגּוּם,

וּכְתַב עֵבְרִית,

מִצִּילִין מִפְּנֵי הַדְּלִיקָה.

וְאִין צְרִיךְ לּוֹמַר תְּרַגּוּם שְׁבַעֲזָרָא וְשְׁבַדְנִיאל וְשְׁבַתוֹרָה".

"תְּרַגּוּם שְׁבַתוֹרָה" - מַאי נִיהוּ?

"יָגַר שְׁהַדוּתָא"¹ (בראשית לא, מז),

וְאִף עַל גַּב דְּלִית בֵּיהּ שְׁמוּנִים וְחֻמְשׁ אוֹתִיּוֹת!

כִּי תִנְיָא הֵיא, לְהַשְׁלִים.

אִיבְעֵיא לָהּ:

הֲנִי שְׁמוּנִים וְחֻמְשׁ אוֹתִיּוֹת - מְכוּנְסוֹת אוֹ מְפוּזְרוֹת?

רַב הוּנָא אָמַר:

מְכוּנְסוֹת.

רַב חֲסֵדָא אָמַר:

אִפִּילוּ מְפוּזְרוֹת.

מִיתִיבִי:

"סֵפֶר תּוֹרָה שְׁבָלָה,

אִם יֵשׁ בּוּ לְלַקֵּט שְׁמוּנִים וְחֻמְשׁ אוֹתִיּוֹת, כְּגוֹן פֶּרֶשֶׁת: "וַיְהִי בְּנִסְעֵ הָאָרֶץ" מִצִּילִין.

וְאִם לֹא - אִין מִצִּילִין".

תִּיבְתָא דְרַב הוּנָא!

תְּרַגְמָה רַב חֲסֵדָא אֵלִיבָא דְרַב הוּנָא:

בְּתִיבוֹת.

¹ ויקרא לו לבן יגַר שְׁהַדוּתָא ויעקב קרא לו גלעד

515. קטו, ב - קטז, א

תנו רבנן:

"וַיְהִי בְּנִסְעֵי הָאָרֶן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה"² - פְּרָשָׁה זוֹ עָשָׂה לָהּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא סִמְנֵיּוֹת מִלְמַעְלָה וּלְמַטָּה, קטז, א לומר אֲשֶׁר שָׁאִין זֶה מְקוֹמָהּ.

רַבִּי אוֹמֵר:

לֹא מִן הַשֵּׁם הוּא זֶה, אֲלֵא מִפְּנֵי שֶׁסִּפֵּר חֲשׁוֹב הוּא בְּפָנָי עֲצָמוֹ."

כְּמֵאן אֲזֵלָא הָא דְאָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בְּרַחֲמֵי אָמַר רַבִּי יוֹנָתָן:

"חֲצֵבָה עֲמוּדֵיהָ שְׁבָעָה"³ (משלי ט, א), - אֵלּוּ שְׁבָעָה סִפְרֵי תוֹרָה,

כְּמֵאן?

כְּרַבִּי.

מֵאן תִּנָּא דְפִלְיָג עֲלֵיהּ דְרַבִּי?

רַבִּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל הוּא.

דְתִנָּיא:

"רַבִּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:

עֲתִידָהּ פְּרָשָׁה זוֹ שְׁתִּיעֶקֶר מִכָּאן,

וְתִכְתֵּב בְּמִקוֹמָהּ.

וְלָמָּה כְּתִיבָה כָּאן?

בְּדִי לְהַפְסִיק בֵּין פּוּרְעָנוֹת רֵאשׁוֹנָה לְפּוּרְעָנוֹת שְׁנִיָּיה."

"פּוּרְעָנוֹת שְׁנִיָּיה" - מֵאִי הִיא?

"וַיְהִי הָעָם כְּמִתְאַנְנִים"⁴ (במדבר יא, א).

"פּוּרְעָנוֹת רֵאשׁוֹנָה"?

"וַיִּסְעוּ מֵהַר הַ"⁵ (במדבר י, לג).

וְאָמַר רַבִּי חֵמָא בְּרַבִּי חֲנִינָא:

שֶׁסִּרּוּ מֵאַחֲרֵי ה'.

וְהֵיכָן מְקוֹמָהּ?

אָמַר רַב אֲשִׁי:

בְּדִגְלִים.

² וַיְהִי בְּנִסְעֵי הָאָרֶן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוֹמָה ה' וַיִּפּוּצוּ אוֹיְבֵיךָ וַיִּנוּסוּ מִשְׁנֵאִיךָ מִפְּנֵיךָ

³ חֲכָמוֹת בְּנֵתָהּ בֵּיתָהּ חֲצֵבָה עֲמוּדֵיהָ שְׁבָעָה

⁴ וַיְהִי הָעָם כְּמִתְאַנְנִים רַע בְּאוֹזְנֵי ה' וַיִּשְׁמַע ה' וַיַּחַר אַפּוֹ וַתִּבְעַר בָּם אֵשׁ ה' וַתֹּאכַל בִּקְצֵה הַמַּחֲנֶה

⁵ וַיִּסְעוּ מֵהַר ה' דֶּרֶךְ שְׁלוֹשֶׁת יָמִים

516. קטז, א

איבעיא להו:
הגליונין של ספר תורה,
מצילין אותן מפני הדליקה או אין מצילין אותן מפני הדליקה?

תא שמע:
"ספר תורה שבבלה,
אם יש בו ללקט שמונים וחמש אותיות, כגון פרשת "ויהי בנסע הארץ" - מצילין,
ואם לאו - אין מצילין".
אמאי? תיפוק ליה משום גליון דידיה!

בלה שאני.

תא שמע:
"ספר תורה שנמחה,
אם יש בו ללקט שמונים וחמש אותיות כגון פרשת: "ויהי בנסע הארץ" - מצילין,
ואם לאו - אין מצילין",
ואמאי? תיפוק ליה משום גליון דידיה!

מקום הכתב לא קמבעיא לי,
דכי קדוש אגב כתב הוא דקדוש, אול כתב אזלא לה קדושתיה.
כי קמבעיא לי: של מעלה ושל מטה, שבין פרשה לפרשה, שבין דף לדף, שבתחלת הספר, שבסוף הספר.

ותיפוק ליה משום ההוא!

דגזי ושרי.

תא שמע:
"הגליונין:
של מעלה ושל מטה,
שבין פרשה לפרשה,
שבין דף לדף,
שבתחלת הספר, שבסוף הספר -
מטמאין את הידים!"

דילמא אגב ספר תורה שאני.

תא שמע:
"הגליונין וספרי מינין - אין מצילין אותן מפני הדליקה,
אלא נשרפין במקומו הן ואזכרותיהו".
מאי לאו גליונין דספר תורה.

לא, גליונין דספרי מינין.

השתא ספרי מינין גופיהו אין מצילין, גליונין מבבעיא!?

הכי קאמר:
וספרי מינין הרי הן כגליונים.

517. קטז, א-ב

גופא:

"הגליונים וספרי מיניו - אין מצילין אותם מפני הדליקה.

רבי יוסי אומר:

בחול קודר את האזכרות שבהן וגונזן, והשאר שורפן.

אמר רבי טרפון:

אקפח את בני, שאם יבאו לידי - שאני אשרוף אותם ואת האזכרות שבהן.

שאפילו אדם רודף אחריו להורגו, ונחש רץ להבישו,

נכנס לבית עבודה זרה ואין נכנס לבתיהן של אלו.

שהללו - מכירין וכופרין,

והללו - אין מכירין, וכופרין.

ועליהן הכתוב אומר: "ואחר הדלת והמזוזה שמת זכרונו" (ישעיה נז, ח).

אמר רבי ישמעאל:

קל וחומר: ומה לעשות שלום בין איש לאשתו,

אמרה התורה: שמי שנכתב בקדושה ימחה על המים,

הללו שמטילין קנאה ואיבה ותחרות בין ישראל לאביהן שבשמים - על אחת כמה וכמה.

ועליהם אמר דוד: "הלא משנאיך ה' אשנא,

ובתקוממיה אתקוטט תכלית שנאה שנאתים לאויבים היו לי" (תהלים קלט, כא-כב).

ובשם שאין מצילין אותן מפני הדליקה,

כך אין מצילין אותן לא מן המפולת, ולא מן המים, ולא מדבר המאבדן".

בעי מיניה יוסף בר חנין מרבי אבהו:

הני ספרי דבי אבידן,

מצילין אותן מפני הדליקה או אין מצילין?

אין ולאו ורפיא בידיה.

רב לא אזיל לבי אבידן, וכל שפן לבי נצרפי.

שמואל לבי נצרפי לא אזיל, לבי אבידן אזיל.

אמרו ליה לרבא:

מאי טעמא לא אתית לבי אבידן?

אמר להו:

דיקלא פלגינא איכא באורחא, וקשי לי.

ניצקריה.

דוכתיה קשי לי.

מר בר יוסף אמר:

אנא מינייהו אנא,

ולא מסתפינא מינייהו,

זימנא חדא אזיל, בעו לסכוניה.

רבי מאיר קרי ליה - און גליון.

רבי יוחנן - עון גליון.

אִימָא שְׁלוֹם דְּבִיתָהּוּ דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אַחְתֵּיהּ דְּרַבִּי גַמְלִיאֵל הָוָא.
הָהּ הָהּוּא פִּילוֹסוֹפָא בְּשִׁבְבוּתֵיהּ,
קַטְזוּב, דְּהוּה שְׁקִיל שְׁמָא דְּלֹא מְקַבֵּל שׁוּחָדָא.
בָּעוּ לְאַחוּכֵי בֵיהּ.
אֲעִילָא לִיהּ שְׁרָגָא דְדַהֲבָא, וְאִזוּל לְקַמִּיָּה.
אָמְרָה לִיהּ: בְּעִינָא דְנִיפְלָגִי לִי בְּנַכְסֵי דְבִי נָשִׁי.
אָמַר לָהּ: פְּלוּגוּ.
אָמַר לִיהּ: כְּתִיב לָן: בְּמָקוֹם בְּרָא, בְּרָתָא לֹא תִירוּת.
אָמַר לִיהּ: מִן יוֹמָא דְגָלִיתוּן מֵאַרְעֵכוֹן, אִיתְנַטְלִית אֲוִרֵיתָא דְמַלְשָׁה וְאִיתְיַהֲיֵבַת עֲוֹן גְּלִיוֹן,
וְכִתִּיב בֵּיהּ: בְּרָא וּבְרָתָא כְּחַדָּא יִרְתוּן.
לְמַחֲר הָדָר עֵייל לִיהּ אִיהוּ חֲמָרָא לֹבָא.
אָמַר לָהּ: שְׁפִילִית לְסִיפִיָּה דְעֲוֹן גְּלִיוֹן,
וְכִתִּיב בֵּיהּ: אֲנָא לֹא לְמִפְחַת מִן אֲוִרֵיתָא דְמַלְשָׁה אֲתִיתִי, וְלֹא לְאוֹסְפֵי עַל אֲוִרֵיתָא דְמַלְשָׁה אֲתִיתִי,
וְכִתִּיב בֵּיהּ: בְּמָקוֹם בְּרָא בְּרָתָא לֹא תִירוּת.
אָמְרָה לִיהּ: נְהוּר נְהוּרִיד כְּשִׁרְגָא.
אָמַר לִיהּ רַבִּי גַמְלִיאֵל: אֲתָא חֲמָרָא וּבְטִיש לְשִׁרְגָא.

518. קטז, ב

"ומפני מה אין קורין? [מפני ביטול בית המדרש]."

אמר רב:

לא שנו אלא בזמן בית המדרש,
אבל שלא בזמן בית המדרש - קורין.

ושמואל אמר:

אפילו שלא בזמן בית המדרש - אין קורין.

איני?!

והא נהרדעא אתריה דשמואל הוה,
ובנהרדעא פסקי סידרא בכתובים במנחתא דשבתא.

אלא אי איתמר, הכי איתמר:

אמר רב:

לא שנו אלא במקום בית המדרש.
אבל שלא במקום בית המדרש - קורין.

ושמואל אמר:

בין במקום בית המדרש בין שלא במקום בית המדרש,
בזמן בית המדרש - אין קורין,
שלא בזמן בית המדרש - קורין.

ואזדא שמואל לטעמיה,

דבנהרדעא פסקי סידרא דכתובים במנחתא דשבתא.

רב אשי אמר:

לעולם כדאמרו מעיקרא,
ושמואל כרבי נחמיה.

דתניא:

"אף על פי שאמרו: כתבי הקדש - אין קורין בהו,

אבל שוניו בהו,

ודורשין בהו,

נצרך לפסוק - מביא ורואה בו".

אמר רבי נחמיה:

מפני מה אמרו: "כתבי הקדש אין קורין בהו"?

כדי שיאמרו: בכתבי הקדש אין קורין, וכל שכן בשטרי הדיוטות.

519. קטז, ב - קיז, א

משנה

מצילין תיק הספר עם הספר,
ותיק התפילין עם התפילין,
ואף על פי שיש בתוכן מעות.
ולהיכן מצילין אותן?
למבוי שאינו מפולש.
בן בתירא אומר:
אף למפולש.

גמרא

תנו רבנן:
"ארבעה עשר שחל להיות בשבת,
מפשיטין את הפסח עד הקזה,
דברי רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה.
וחכמים אומרים:
מפשיטין את כולו".

בשלקא לרבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה, דהא איתעביד ליה צורך גבוה,
אלא לרבנן מאי טעמא?

אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן:
דאמר קרא: "כל פעל ה' למענהו" (משלי טו, ד).

והכא, מאי "למענהו" איכא?

רב יוסף אמר:
שלא יסריח.

רבא אמר:
שלא יהו קדשי שמים מוטלין כנבלה.

מאי בינייהו?

איכא בינייהו:
דמנח אפתורא דדהבא.

אי נמי,
יומא דאסתנא.

ורבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה, האי "כל פעל ה' למענהו" מאי עביד ליה?

שלא יוציא את האימורין קודם הפשטת העזר.

מאי טעמא?

אמר רב הונא בריה דרב נתן:
משום נימין.

אמר רב חסדא אמר מר עוקבא:
מאי אהדרו ליה חברי? רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה?

הכי קאמרי ליה:
אם מצילין תיק הספר עם הספר, לא נפשיט את הפסח מעורו!?

מי דמי?!
התם - טלטול,
הכא - מלאכה!

אמר רב אשי:
בתרתי פליגי,
פליגי בטלטול,
ופליגי במלאכה,
והכי קאמרי ליה: אם מצילין תיק הספר עם הספר, לא נטלטל עור אגב בשור?!

ק"ו, א מי דמי?!
התם - נעשה בסיס לדבר המותר,
הכא - נעשה בסיס לדבר האסור!

אלא, הכי קאמרי ליה:
אם מצילין תיק של ספר עם הספר, ואף על פי שיש בתוכו מעות - לא נטלטל עור אגב הבשר?!

מי דמי?!
התם - נעשה בסיס לדבר האסור ולדבר המותר,
הכא - כולו נעשה בסיס לדבר האסור!

אלא, הכי קאמרי ליה:
אם מביאין תיק שיש בתוכו מעות מעלמא להציל בו ספר תורה, לא נטלטל עור אגב בשור?!

והיא, גופה מנלן?
אילימא דמדהיבא דאית ביה לא שדי להו, איתויי נמי מייתנין,
מי דמי?!
התם - אדהכי והכי, נפלה דליקה,
הכא - אדהכא והכי לישדינן.

אלא,
אמר מר בר רב אשי:
לעולם פדאמרינן מעיקרא.
ודקא קשיא לה, הכא - טלטול, והכא - מלאכה, כגון דלא קבעי ליה לעור.

והא אבני ורבא דאמרי תרנייהו:
מודה רבי שמעון ב"פסיק רישיה ולא ימות!?

דשקיל ליה בברזי.

520. קיז, א-ב

"ולחייבן מצילין אותן?
[למבוי שאינו מפולש.
בן בתירא אומר: אף למפולש].

היכי דמי מפולש?
היכי דמי שאינו מפולש?

אמר רב חסדא:
שלוש מחיצות ושני לחיין - זהו מבוי שאינו מפולש.
שלוש מחיצות ולחי אחד - זהו מבוי המפולש.
ותרויהו אליבא דרבי אליעזר.
דתנן:

"הבשר מבוי,
בית שמאי אומרים:
לחי וקורה.
ובית הלל אומרים:
או לחי או קורה.
דבי אליעזר אומר:
שני לחיים".

אמר ליה רבה:
שלוש מחיצות ולחי אחד - "מפולש" קרית ליה?!

ועוד,
לרבנן, נציל לתוכו אוכלין ומשקין!

אלא אמר רבה:
שתי מחיצות ושני לחיין - זהו מבוי שאינו מפולש.
שתי מחיצות ולחי אחד - זהו מבוי המפולש.
ותרויהו אליבא דרבי יהודה.

דתניא:
"יתר על בן אמר רבי יהודה:
מי שיש לו שני בתים בשני צדי רשות הרבים,
עושה לחי מיכן ולחי מיכן, או קורה מיכן וקורה מיכן,
ונושא ונותן באמצע.
אמרו לו: אין מערבין רשות הרבים בכך".

אמר ליה אבוי:
לדידה נמי, לרבנן, נציל לתוכו אוכלין ומשקין!

קיז, ב, אלא, אמר רב אשי:
שלוש מחיצות ולחי אחד - זה מבוי שאינו מפולש.
שלוש מחיצות בלא לחי - זהו מבוי המפולש.
ואפילו לרבי אליעזר דאמר בעינן לחיים, הני מילי לאוכלין ומשקין,
אבל לספר תורה בחד לחי סגי.

521. קיז, ב

מִשְׁנָה

מצילין מזון שלש סעודות.
הראוי לאדם - לאדם,
הראוי לבהמה - לבהמה.

ביצד?

נפלה דליקה בלילי שבת - מצילין מזון שלש סעודות.
בשחרית - מצילין מזון שתי סעודות,
במנחה מזון סעודה אחת.

רבי יוסי אומר:

לעולם מצילין מזון שלש סעודות.

גְּמָרָא

מכדי בהיתרא קטרח, נציל טפיי!

אמר רבא:

מתוך שאדם בהול על ממונו,
אי שרית ליה - אתי לכבוויי.

אמר ליה אבוי:

אלא הא דתנאי:

"נשברה לו חבית בראש גגו - מביא בלי ומניח תחתיה.
ובלבד שלא יביא בלי אחר ויקלוט, בלי אחר ויצרף".
התם, מאי גזירה איכא?

הכי נמי גזירה, שמא יביא בלי דרך רשות הרבים.

522. קיז, ב

גופא:

"נשבֵּרָה לו חבית בראש גגו מביא כלי ומניח תחתיה, ובלבד שלא יביא כלי אחר ויקלוט, כלי אחר ויצרף. נדמון לו אורחין - מביא כלי אחר וקולט, כלי אחר ומצרף. ולא יקלוט ואחר כך יזמין, אלא יזמין ואחר כך יקלוט. ואין מערימין בכך. משום רבי יוסי בר יהודה אמרו: מערימין.

לימא בפלוגתא רבי אליעזר ורבי יהושע קמיפלגי?

דתניא:

"אותו ואת בנו⁶, שנפלו לבור,

רבי אליעזר אומר:

מעלה את הראשון על מנת לשוחטו, והשני עושה לו פרנסה במקומו, בשביל שלא ימות.

רבי יהושע אומר:

מעליו את הראשון על מנת לשוחטו ואינו שוחטו.

ומערים, ומעלה את השני

רצה זה, שוחט, רצה זה, שוחט".

ממאי?

דילמא עד כאן לא קאמר רבי אליעזר התם - דאפשר פרנסה,

אבל הכא - דלא אפשר - לא.

ועד כאן לא קאמר רבי יהושע התם - משום דאיכא צער בעלי חיים,

אבל הכא - דליכא צער בעלי חיים - לא.

⁶ ישור או שה אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד (ויקרא כב, כח)

523. קיז, ב

תְּנוּ רַבְּנָן:

"הֲצִיל פֶּת נִקְיָה - אִין מְצִיל פֶּת הַדְּרָאָה.

פֶּת הַדְּרָאָה - מְצִיל פֶּת נִקְיָה.

וּמְצִילִין מִיּוֹם הַנְּפוּרִים לְשַׁבָּת,

אֲבָל לֹא מִשַּׁבָּת לְיוֹם הַנְּפוּרִים.

וְאִין צְרִיךְ לֹמַר: מִשַּׁבָּת לְיוֹם טוֹב,

וְלֹא מִשַּׁבָּת לְשַׁבָּת הַבְּאָה."

תְּנוּ רַבְּנָן:

"שָׁכַח פֶּת בְּתַנּוּר וּקִידֵשׁ עָלָיו הַיּוֹם - מְצִילִין מִזּוֹן שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת,

וְאוֹמֵר לְאַחֲרֵיהֶם: בּוֹאוּ וְהַצִּילוּ לָכֶם.

וּבְשֵׁהוּא רוּדָה, לֹא יְרֵדָה בְּמַרְדָּה, אֲלֵא בְּסַבִּין."

אִינִי?!

וְהָא תַנָּא דְּכִי רַבִּי יִשְׁמַעֵאל:

"לֹא תַעֲשֶׂה כָּל מְלֶאכֶה"⁷ (שמות כ, י) - יֵצֵא תְּקִיעַת שׁוֹפָר, וְרַדִּיית הַפֶּת שֶׁהִיא חֲכָמָה וְאִינָה מְלֶאכֶה!"

כַּמָּה דְּאַפְשֵׁר לְשׁוּנַי מִשְׁנִינָן.

⁷ ויום השביעי שבת לה' אלהיך לא תעשה כל מלאכה

524. קיז, ב

אָמַר רַב חֲסֵדָא:
 לְעוֹלָם יִשְׁכְּמוּ אָדָם לְהוֹצֵאת שַׁבָּת,
 שְׁנַאמְר: "וְהָיָה בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי וְהִכִּינוּ אֶת אֲשֶׁר יִבְיֹאוּ" (שמות טז, ה) - לְאַלְתֵּר.

אָמַר רַבִּי אֲבָא:
 בְּשַׁבָּת חַיִּיב אָדָם לְבַצוֹעַ עַל שְׁתֵּי כְּפוֹת,
 דְּכַתִּיב: "לֶחֶם מִשְׁנֶה"⁸ (שמות טז, כב).

אָמַר רַב אֲשִׁי:
 חֲזִינָא לִיָּה לְרַב כְּהֵנָּא דְנִקְטַת תְּרֵתִי, וּבְצַע חֲדָא.
 אָמַר: "לְקַטְו" כְּתִיב.

רַבִּי זִירָא הוּוּהוּ בְּצַע אֲכוּלָּה שִׁירוּתִיָּה.

אָמַר לִיָּה רַבִּינָא לְרַב אֲשִׁי:
 וְהָא מִיחֲזִי כְּרַעְבְּתְנוּתָא.

אָמַר לִיָּה:
 כִּינּוֹן דְּכָל יוֹמָא לֹא עֲבִיד, וְהָאִידְנָא הוּוּ דְקַעְבִּיד - לֹא מִיחֲזִי כְּרַעְבְּתְנוּתָא.

רַבִּי אֲמִי וְרַבִּי אֲסִי כִּי מִקְלַע לְהוּ רִיפְתָּא דְעִירוּבָא שְׁרוּ עֵילוּיָה.
 אָמְרִי הוּוּאִיל וְאִיתְעֲבִיד בְּהַ חֲדָא מְצוּהָ לִיתְעֲבִיד בְּהַ מְצוּהָ אַחֲרִינָא.

⁸ ויהי ביום הששי לקטו לָחֶם מִשְׁנֶה שני העומר לאחד

525. קיז, ב - קיח, א

"ביצד? נפלה דליקה [בלילי שבת - מצילין מזון שלש סעודות.
בשחרית - מצילין מזון שתי סעודות,
במנחה מזון סעודה אחת"].

תנו רבנן:

"במה סעודות חייב אדם לאכול בשבת?
שלש.

רבי חידקא אומר:

ארבע."

אמר רבי יוחנן:

ושניהם מקרא אחד דרשו:

"ויאמר משה אלהי היום מי שבת היום לה' היום לא תמצאנהו בשדה" (שמות טז, כה).
רבי חידקא סבר: הני תלתא "היום" לבר מאורתא.
ורבנן סברי: בהדי דאורתא.

תנו:

קיח, א "נפלה דליקה בלילי שבת ^מצילין מזון שלש סעודות",
מאי לאו לא אכל!

לא, דאכל.

"שחרית - מצילין מזון שתי סעודות",

מאי לאו דלא אכל!

לא, דאכל.

"במנחה - מצילין מזון סעודה אחת",

מאי לאו לא אכל!

לא, דאכל.

והא מדקתני סיפא:

"רבי יוסי אומר:

לעולם מצילין מזון שלש סעודות",

מקלל דתנא קמא שלש סבירא ליה!

אָלָא מחוורתא,

מתניתין דלא כרבי חידקא.

והא דתנו:

"מי שיש לו מזון שתי סעודות - לא יטול מן התמחוי,

מזון ארבע עשרה - לא יטול מן הקופה" (פאה ח,ז).

מני?

לא רבנן.

ולא רבי חידקא.

אי רבנן - חמסרי הויין!

אי רבי חידקא שית סרי הויין.

לעולם רבנן,

דאמרינן ליה: מאי דבעית למיכל באפוקי שבטא, אכליה בשבתא.

לימא רבנן היא ולא רבי חידקא.

אפילו תימא רבי חידקא,
דאמרין ליה: מאי דבעית למיכל במעלי שבתא, אכליה לאורתא.

וכולי יומא דמעלי שבתא בתעניתא מותבינן ליה!?

אלא, הא מני רבי עקיבא היא,
דאמר: עשה שבתך חול ואל תצטרך לברית.

והא דתנן:

"אין פוחתין לעני העובר ממקום למקום מכבד בפונדיון, מארבע סאין בסלע.

לן - נוהנין לו פרנסת לינה,

ואם שבת - נוהנין לו מזון שלש סעודות" (פאה ח, ז).

לימא רבנן היא ולא רבי חידקא?

לעולם רבי חידקא,
כגון דאיכא סעודה בהדיה,
דאמרין ליה: הא דאיכא בהדה אכליה.

וכי אזיל בריקן אזיל!?

דמלווינן ליה סעודה בהדיה.

מאי "פרנסת לינה"?

אמר רב פפא:
פוריא ובי סדיא.

526. קיח, א

תנו רבנן:

"קְעָרוֹת שְׂאֵכֵל בְּהוֹן:

עֲרֵבִית - מְדִיחֵן לְאֵכֹל בְּהוֹן שְׁחָרִית.

שְׁחָרִית - מְדִיחֵן לְאֵכֹל בְּהוֹן בְּצַהָרִים.

בְּצַהָרִים - מְדִיחֵן לְאֵכֹל בְּהוֹן בַּמִּנְחָה.

מִן הַמִּנְחָה וְאֵילָף שׁוֹב אֵינוֹ מְדִיחַ.

אֲבָל כּוֹסוֹת וְקִיתוֹנוֹת, וְצְלוֹחוֹת - מְדִיחַ וְהוֹלֵךְ כָּל הַיּוֹם כּוֹלוֹ,

לְפִי שְׂאִין קִבֵּעַ לְשִׁתָּהּ."

527. קיח, א-ב

אמר רבי שמעון בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא:
 כל המקיים שלש סעודות בשבת - ניצול משלש פורעניות:
 מחבלו של משיח,
 ומדינה של גיהנם,
 וממלחמת גוג ומגוג.

"מחבלו של משיח".

פתיב הכא: "יום" (שמות טז, כה),

וכתיב התם: "הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום" וגו' (מלאכי ג, כג).

"מדינה של גיהנם".

פתיב הכא: "יום" (שמות טז, כה),

וכתיב התם: "יום עברה היום ההוא" (צפניה א, טו).

"ממלחמת גוג ומגוג".

פתיב הכא: "יום" (שמות טז, כה),

וכתיב התם: "ביום בוא גוג" (יחזקאל לח, יח).

אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי:

כל המעניג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים,

ק"ב, ש'נאמר: "אז תתענג על ה' והרפכתיו על במותי ארץ והאכלתיו" ¹² נחלת יעקב אביך" (ישעיה נח, יג-יד),

לא כאברהם שכתוב בו: "קיום התהלך בארץ לארפה" ¹³ (בראשית יג, יז).

ולא כ'יצחק שכתוב בו: "מי לך ולזרעה אתן את כל הארצות האל" ¹⁴ (בראשית כו, ג).

אלא כ'יעקב שכתוב בו: "ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה" ¹⁵ (בראשית כה, יד).

רב נחמן בר יצחק אמר:

ניצול משעבוד גליות.

פתיב הכא: "והרפכתיו על במותי ארץ",

וכתיב התם: "ואתה על במותימו תדרך" ¹⁶ (דברים לג, כט).

אמר רב יהודה אמר רב:

כל המעניג את השבת נותנין לו משאלות לבו,

ש'נאמר: "והתענג על ה' ויתן לך משאלות לבך" (תהלים לו, ד),

'עונג' זה - איני יודע מהו,

כשהוא אומר "וקראת לשבת ענג" - הוי אומר זה עונג שבת.

⁹ הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא

¹⁰ יום עברה היום ההוא יום צרה ומצוקה יום שואה ומשואה יום חושך ואפלה יום ענן וערפל

¹¹ והיה ביום ההוא ביום בוא גוג על אדמת ישראל

¹² אם תשיב משבת רגליך עשות חפצך ביום קדשי וקראת לשבת עונג לקדושה ה' מכובד וכיבודו מעשות דרכיך ממצוא חפצך ודבר דבר. אז תתענג על ה'

¹³ והרפכתיו על במותי ארץ והאכלתיו קיח, ב נחלת יעקב אביך כי פי ה' דבר

¹⁴ קיום התהלך בארץ לארפה ולרחבה כי לך אתננה

¹⁵ גור בארץ הזאת ואהיה עמך ואברכך פי לך ולזרעה אתן את כל הארצות האל

¹⁶ והיה זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה ונברכו בך כל משפחות האדמה ובורעך

¹⁷ אשריך ישראל מי כמוך עם נושע בה' מגן עזרך ואשר חרב גאותך וכחשו אויביך לך ואתה על במותימו תדרך

528. קיח, ב

במה מענגו?

רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב אמר:
בתבשיל של תרדין, ודגים גדולים, וראשי שומין.

רב חייא בר אשי אמר רב:
אפילו דבר מועט לכבוד שבת עשאו - הרי זה עונג.

מאי היא?

אמר רב פפא:

פסא דהרסנא.

529. קיח, ב

אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן:
 כל המשמר שבת כהלכתו, אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש - מוחלץ לו,
 שנאמר: "אשרי אנוש יעשה זאת ... מחללו"¹⁷ (ישעיה נו, ב),
 אל תקרי "מחללו" - אלא: "מחול לו".

אמר רב יהודה אמר רב:
 אלמלי שמרו ישראל שבת ראשונה - לא שלטה בהן אומה ולשון.
 שנאמר: "ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקט"¹⁸ (שמות טז, כז),
 וכתוב בתריה: "ויבא עמלק"¹⁹ (שמות יז, ח).

אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי:
 אלמלי משמרו ישראל שתי שבתות כהלכתו מיך נגאלים,
 שנאמר: "כה אמר ה' לסרסים אשר ישמרו את שבתותי"²⁰ (ישעיה נו, ד),
 וכתוב בתריה: "והביאותים אל הר קדשי ושמחתים בבית תפילתי"²⁰ (ישעיה נו, ז).

¹⁷ אשרי אנוש יעשה זאת וכן אדם יהזיק בה שומר שבת מחללו ושומר ידו מעשות כל רע

¹⁸ ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקט ולא מצאו

¹⁹ ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים

²⁰ והביאותים אל הר קדשי ושמחתים בבית תפילתי

530. קיח, ב

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי:
זֶהָא חֵלְקֵי מְאוּכְלֵי שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת בְּשַׁבָּת.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי:
זֶהָא חֵלְקֵי מְגוּמְרֵי הַלֵּל בְּכָל יוֹם.

אֵינִי?!
וְהָאָמַר מָר:
הַסּוּרָא הַלֵּל בְּכָל יוֹם הָרִי זֶה מְחַרְףּ וּמְגַדֵּף!
כִּי קְאָמְרִינָן: בְּפִסּוּקֵי דְזִמְרָא (תהילים קיג-קיח).

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי:
זֶהָא חֵלְקֵי מִמְתַּפְּלָלִים עִם דְּמִדּוּמֵי חֲמָה.

אָמַר רַבִּי חֵיִיא בַר אַבָּא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן:
מִצְוָה לְהַתְּפַלֵּל עִם דְּמִדּוּמֵי חֲמָה.

אָמַר רַבִּי זִירָא:
מַאי קָרָא?
"וַיִּרְאוּ עִם שֶׁמֶשׁ וּלְפָנָי נִרְחַ דּוֹר דּוֹרִים" (תהלים עב, ה).

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי:
זֶהָא חֵלְקֵי מִמְתִּי בְּחוּלֵי מְעִיִּים.

דְּאָמַר מָר:
רוּבֵן שֶׁל צְדִיקִים מוֹתִים בְּחוּלֵי מְעִיִּים.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי:
זֶהָא חֵלְקֵי מִמְתִּי בְּדֶרֶךְ מִצְוָה.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי:
זֶהָא חֵלְקֵי מִמְכַּנְיָסֵי שְׁבֵת בְּטַבְּרִיא,
וּמְמוּצִיאֵי שְׁבֵת בְּצַפּוֹרִי.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי:
זֶהָא חֵלְקֵי מִמּוֹשִׁיבֵי בֵּית הַמְּדַרְשׁ,
וְלֹא מִמְעַמְדֵי בֵּית הַמְּדַרְשׁ.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי:
זֶהָא חֵלְקֵי מִגְּבֹאֵי צְדָקָה וְלֹא מִמְחֻלְקֵי צְדָקָה.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי:
זֶהָא חֵלְקֵי מִמֵּי שְׁחוּשְׁדִּין אוֹתוֹ וְאִין בּוּ.

אָמַר רַב פֶּפְא:
לְדִידֵי חֻשְׁדָּן וְלֹא הָוָה בֵּי.

531. קיח, ב

אמר רבי יוסי:
חמש בעילות בעלתי,
ונטעתי חמשה ארזים בישראל.

ומאן אינון?

רבי ישמעאל ברבי יוסי,
ורבי אלעזר ברבי יוסי,
ורבי חלפתא ברבי יוסי,
ורבי אבטילס ברבי יוסי,
ורבי מנחם ברבי יוסי.

והאיכא ורדימס!

היינו ורדימס היינו מנחם.

ואמאי קרי ליה "ורדימס"?

שפניו דומין לורד.

למימרא דרבי יוסי מצות עונה!?

אלא אימא: חמש בעילות בעלתי ושנית.

אמר רבי יוסי:
מימי לא קריתי לאשתי - 'אשתי' ולשורי - 'שורי',
אלא לאשתי - 'ביתי', ולשורי 'שדי'.

אמר רבי יוסי:
מימי לא נסתכלתי במילה שלי.

איני?

והאמרו ליה לדבי:

מאי טעמא קראו לך "רבינו הקדוש"?
אמר להו: מימי לא נסתכלתי במילה שלי.

ברבי מילתא אחריתי הוה ביה,
שלא הכניס ידו תחת אבנטו.

ואמר רבי יוסי:
מימי לא ראו קורות ביתי אימרי חלוקי.

ואמר רבי יוסי:
מימי לא עברתי על דברי חברי.
יודע אני בעצמי שאני פהו,
אם אומרים לי חברי: עליה לדוכן - אני עולה.

ואמר רבי יוסי:
מימי לא אמרתי דבר, וחזרתי לאחורי.

532. קיח, ב - קיט, א

אָמַר רַב נְחֻמָּן:
תִּיתִי לִי, דְקַיִמִית שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת בְּשַׁבָּת.

אָמַר רַב יְהוּדָה:
תִּיתִי לִי דְקַיִמִית עֵינַי תְּפִלָּה.

אָמַר רַב הוּנָא בְרִיה דְרַב יְהוֹשֻׁעַ:
תִּיתִי לִי דְלֹא סְגִינָא אַרְבַּע אַמּוֹת בְּגִילוּי הָרֹאשׁ.

אָמַר רַב שִׁשְׁתָּ:
תִּיתִי לִי דְקַיִמִית מְצוֹת תְּפִלִּין.

וְאָמַר רַב נְחֻמָּן:
תִּיתִי לִי דְקַיִמִית מְצוֹת צִיצִית.

אָמַר לִיהוּ רַב יוֹסֵף לְרַב יוֹסֵף בְּרִיה דְרַבָּה:
אָבוּהָ, בְּמָאי זָהִיר טְפִי?

אָמַר לִיהוּ: בְּצִיצִית.

יּוֹמָא חַד הָוָה קָא סְלִיק בְּדַרְגָּא.
אִיפְסִיק לִיהוּ חוּטָא, וְלֹא נַחִית וְאַתָּא, כַּמָּה דְלֹא רַמִּיה.

וְאָמַר אַבְיִי:
תִּיתִי לִי דְכִי חוּטָא צוּרְבָא מַרְבְּנֵי דְשְׁלִים מְסַכְתִּיהָ,
קִיטָא, אַ עֲבִידָנָא יּוֹמָא טְבָא לְרַבְּנָן.

אָמַר רַבָּא:
תִּיתִי לִי דְכִי אַתָּא צוּרְבָא מַרְבְּנֵי לְקַמְאֵי לְדִינָא,
לֹא מוּזִיגָנָא רִישֵׁי אַבֵּי סְדִיָא, כַּמָּה דְלֹא מְהַפִּיכָנָא בְּזוּכוּתִיהָ.

אָמַר מַר בַּר רַב אֲשִׁי:
פְּסִילָנָא לִיהוּ לְצוּרְבָא מַרְבְּנֵי לְדִינָא.

מָאי טַעְמָא?

חֲבִיב עָלֵי כְּגוּפָאֵי,
וְאִין אָדָם רוֹאֵה חוֹבָה לְעַצְמוֹ.

533. קיט, א

רבי חנינא מיעטף וקאי אפניא דמעלי שבתא,
אמר: "בואו ונצא לקראת שבת המלכה".

רבי ינאי לביש מאניה מעלי שבת,
ואמר: "בואי כלה בואי כלה".

רבה בר רב הונא איקלע לבי רבה בר רב נחמן.
קריבו ליה תלת סאוי טחיי.
אמר להו: מי הוה ידעיתון דאתינא?
אמרו ליה: מי עדיפת לן מינה?!

רבי אבא זבן בתליסר אסתירי פשיטי בישורא מתליסר טבחי,
ומשלים להו אצינורא דדשא.
ואמר להו: "אשור הייא, אשור הייא".

רבי אבהו הוה יתיב אתכתקא דשינא ומושיף נורא.

רב ענו לביש גונדא.
דתנא דבי רבי ישמעאל:
"בגדים שבישל בהן קדירה לרבו - אל ימזוג בהן כוס לרבו".

רב ספרא מחריך רישא.

רבא מלח שיבוטא.

רב הונא מדליק שרגי.

רב פפא גדיל פתילתא.

רב חסדא פרים סילקא.

רבה ורב יוסף מצלחי ציבי.

רבי זירא מצתת צתותי.

רב נחמן בר יצחק מכתף ועייל, מכתף ונפיק.
אמר: אילו מקלעין לי רבי אמי ורבי אסי מי לא מכתפינא קמיהו?

ואיכא דאמרי:

רבי אמי ורבי אסי מכתפי ועיילי, מכתפי ונפקי.
אמרי: אילו איקלע לן רבי יוחנן, מי לא מכתפינן קמיהו?!

534. קיט, א

יוסף מוקיר שבי,

הנה ההוא גוי בשבבותיה דהנה נפישו נכסיה טובא.

אמרי ליה פלדאי: פולוהו נכסי יוסף מוקר שבי אכיל להו.

אול זבנינהו לכולהו ניכסי זבן בהו מרגניתא, אותבה בסייניה.

בהדי דקא עבר מברא, אפרחיה זיקא, שדייה במיאי, בלעיה כוורא.

אסקוה, אייתוה אפניא דמעלי שבתא.

אמרי: מאן זבין כי השתא?

אמרי להו: זילו אמטיהו לגבי יוסף מוקר שבי דרגיל דזבין.

אמטייה ניהליה, זבניה, קרעיה, אשכח ביה מרגניתא.

זבניה בתליסר עיליתא דינירי דדהבא.

פגע ביה ההוא סבא, אמר: מאן דיזיף שבתא פרעיה שבתא.

בעא מיניה רבי מדבי ישמעאל בדבי יוסי:

עשירים שבארץ ישראל במה הן זוכין?

אמר לו: בשביל שמעשורין,

שנאמר: **"עשור תעשור"**²¹ (דברים יד, כב),

עשור בשביל שתתעשר.

שבבבל - במה הן זוכין?

אמר לו: בשביל שמכבדין את התורה.

ושבשאר ארצות - במה הן זוכין?

אמר לו: בשביל שמכבדין את השבת.

אמר רבי חייא בר אבא:

פעם אחת נתארחתי אצל בעל הבית בלודקיא,

והביאו לפניו שלחן של זהב משוי ששה עשר בני אדם, ויש עשרה שלשלאות של כסף קבועות בו,

וקערות וכוסות וקיתוניות וגלוחיות קבועות בו,

ועליו כל מיני מאכל וכל מיני מגדים ובשמים.

וכשמניחים אותו אומרים: **"לה' הארץ ומלואה"**²² (תהלים כד, א),

וכשמסלקין אותו אומרים: **"השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם"** (תהלים קטו, טז).

אמרתי לו: בני במה זכית לכה?

אמר לי: קצב הייתי, ומפל בהמה שהיתה נאה, אמרתי: זו תהא לשבת.

אמרתי לו: אשריך שזכית, וברוך המקום שזיכך לכה.

אמר לו קיסר **לדבי יהושע בן חנניא:**

מפני מה תבשיל של שבת ריחו נודף?

אמר לו: תבלין אחד יש לנו ושבת שמו, שאנו מטילין לתוכו וריחו נודף.

אמר לו: תן לנו הימנו.

אמר לו: כל המשמר את השבת - מועיל לו, ושאינו משמר את השבת - אינו מועיל לו.

²¹ עשור תעשור את כל תבואת זרעך היוצא השדה שנה שנה

²² לה' הארץ ומלואה תבל ויושבי בה

535. קיט, א-ב

אמר ליה ריש גלותא לרב המנונא:
 מאי דכתיב ו"לקדוש ה' מקבד" (ישעיה נח, יג)?
 אמר ליה: זה יום הכפורים, שאין בו לא אכילה ולא שתיה,
 אמרה תורה: פבדהו בכסות נקיה.

"ומבדתו" (ישעיה נח, יג).
 רב אמר: להקדים.
 ושמואל אמר: לאחר.

אמרו ליה בני רב פפא בר אבא לרב פפא:
 כגון אן דשכיח לן בישרא וחמרא כל יומא, במאי נישנייה?

אמר להו: אי רגיליתו לאקדומי - אחרונה,
 אי רגיליתו לאחרונה - אקדומה.

רב שישת בקיטא מותיב להו לרבנן היכא דמטיא שימשא.
 בסיתוא מותיב להו לרבנן היכא דמטיא טולא כי היכי דליקומו הייא.

קיטב, רבי זירא אמהדר אזוי זוזי דרבנן,
 אמר להו: במטותא מינייכו לא תחללוניה.

536. קיט, ב

אָמַר רַבָּא וְאִיתִימָא רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי:
אָפִילוּ יַחֲדַי הַמִּתְפַּלֵּל בְּעֶרְבַּי שְׁבַת צְרִיךְ לֹאמַר "וַיִּכְלֹד" (בראשית ב, א-ג),

דְּאָמַר רַב הַמְנוּנָא:
כָּל הַמִּתְפַּלֵּל בְּעֶרְבַּי שְׁבַת וְאֹמַר "וַיִּכְלֹד" -
מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאִילוּ נַעֲשָׂה שׁוֹתֵף לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית,
"וַיִּכְלֹד", אֵל תִּקְרִי "וַיִּכְלֹד" אֱלֹא "וַיִּכְלֹד".

אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזָר:
מִנֵּינן שֶׁהַדִּיבּוּר כְּמַעֲשֵׂה?
שְׁנָאמַר: "בְּדִבְרֵי ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ"²³ (תהלים לג, ו).

אָמַר רַב חֲסִדָּא אָמַר מִן עֵינְקָא:
כָּל הַמִּתְפַּלֵּל בְּעֶרְבַּי שְׁבַת וְאֹמַר "וַיִּכְלֹד",
שְׁנֵי מַלְאָכֵי הַשָּׁרֵת הַמְלֻוִּין לוֹ לְאָדָם -
מִנֵּיחִין יְדֵיהֶן עַל רֵאשׁוֹ וְאֹמְרִים לוֹ: "וְסָר עֲוֹנְךָ וְחַטָּאתְךָ תִּכְפֹּר" (ישעיהו ו, ו).

תְּנִינָא:
"רַבִּי יוֹסֵי בֶר יְהוּדָה אֹמַר:
שְׁנֵי מַלְאָכֵי הַשָּׁרֵת מְלֻוִּין לוֹ לְאָדָם בְּעֶרְבַּי שְׁבַת מִבֵּית הַנְּסֻת לְבֵיתוֹ,
אֶחָד טוֹב וְאֶחָד רַע.
וּבְשֶׁבַע לְבֵיתוֹ וּמִצָּא נֵר דְּלוּק וְשִׁלְחוֹן עָרוּךְ וּמִסֻּתוֹ מוֹצֵעַת,
מִלְּאָךְ טוֹב אֹמַר: "יְהִי רְצוֹן שְׁתֵּהָא לְשַׁבַּת אַחֲרַת כְּךָ",
וּמִלְּאָךְ רַע עוֹנָה "אָמֵן" בְּעַל כְּרַחוּ.
וְאִם לֹא, מִלְּאָךְ רַע אֹמַר: "יְהִי רְצוֹן שְׁתֵּהָא לְשַׁבַּת אַחֲרַת כְּךָ",
וּמִלְּאָךְ טוֹב עוֹנָה "אָמֵן" בְּעַל כְּרַחוּ".

אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזָר:
לְעוֹלָם יִסְדֵּר אָדָם שְׁלַחְנוּ בְּעֶרְבַּי שְׁבַת אֵף עַל פִּי שְׁאִינוּ צְרִיךְ אֱלֹא לְכַזֵּית.

וְאָמַר רַבִּי חֲנִינָא:
לְעוֹלָם יִסְדֵּר אָדָם שְׁלַחְנוּ בְּמוֹצָאֵי שְׁבַת,
אֵף עַל פִּי שְׁאִינוּ צְרִיךְ אֱלֹא לְכַזֵּית.

חֲמִין בְּמוֹצָאֵי שְׁבַת מְלוּגְמָא,
פֶּת חֲמָה בְּמוֹצָאֵי שְׁבַת מְלוּגְמָא.

רַבִּי אֲבָהוּ הוּוּ עֲבָדִין לֵיהּ בְּאִפּוּקֵי שְׁבַתָּא עֵיגְלָא תִילְתָּא,
הָהּ אֲכִיל מִיְנֵיהּ כּוּלֵייתָא.
כִּי גָדַל אֲבִימִי בְרִיָּה, אָמַר לֵיהּ: לָמָּה לָּךְ לְאַפְסוּדֵי כּוּלֵי הָאֵי, וְנִשְׁבּוּק כּוּלֵייתָא מִמּוֹעֲלֵי שְׁבַתָּא!
שְׁבֻקוּהוּ,
וְאַתָּא אֲרִיא אֲכִלֵּיהּ.

²³ בְּדִבְרֵי ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּכְרוּחַ פִּיו כָּל צַבָּאם

537. קיט, ב

אמר רבי יהושע בן לוי:
 כל העונה "אמן" היא שמיה רבא מברך" בכל כחו,
 קורעין לו גזר דינו,
 שנאמר: "בפרע פְרעות בישראל בהתנדב עם ברכו ה" (שופטים ה, ב).

מאי טעמא "בפרע פְרעות"?
 משום ד"ברכו ה".

רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן:
 אפילו יש בו שמין של עבודה זרה - מוחלין לו.
 כתיב הכא: "בפרע פְרעות",
 וכתיב התם: "כי פרע הוא"²⁴ (שמות לב, כה).

אמר ריש לקיש:
 כל העונה "אמן" בכל כחו - פותחין לו שערי גן עדן,
 שנאמר: "פתחו שערים ויבא גוי צדיק שמר אַמנים" (ישעיה כו, ב),
 אל תיקרי "שומר אַמנים" אלא: שאומרים "אמן".

מאי "אמן"?

אמר רבי חנינא:
 "אל מלך נאמן".

²⁴ וירא משה את העם כי פרע הוא כי פרעה אהרן לשמצה בקמיהם

538. קיט, ב - קכ, א

אָמַר רב יהודה פְּרִיָה דְרַב שְׁמוּאֵל מְשַׁמֵּיהַ דְרַב:
 אִין הִדְלִיקָה מְצוּיָה אֶלָּא בְּמִקּוּם שְׁיִישׁ חִילּוּל שַׁבָּת,
 שְׁנַאֲמַר: "וְאִם לֹא תִשְׁמְעוּ אֵלַי לְקַדֵּשׁ אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת וּלְבַלְתִּי שְׂאֵת מִשָּׂא ...
 וְהִצַּתִּי אֵשׁ בְּשַׁעֲרֶיהָ וְאָכְלָה אֶרְמְנוֹת יְרוּשָׁלַיִם וְלֹא תִכְבְּהוּ"²⁵ (ירמיהו יז, כז).

מאי "ולא תכבה"?

אָמַר רב נחמן בר יצחק:
 בְּשַׁעֲרָה שְׂאִין בְּנֵי אָדָם מְצוּיִין לְכַבּוֹתָהּ.

אָמַר אַבְיִי:
 לֹא חֲרַבָּה יְרוּשָׁלַיִם אֶלָּא בְּשִׁבְלִי שְׁחָלְלוּ בָּהּ אֶת הַשַּׁבָּת,
 שְׁנַאֲמַר: "וּמִשְׁבֹּתוֹתַי הֶעֱלִימוּ עֵינֵיהֶם וְאַחַל בְּתוֹכֶם" (יחזקאל כב, כו).

אָמַר רבי אבהו:
 לֹא חֲרַבָּה יְרוּשָׁלַיִם אֶלָּא בְּשִׁבְלִי שְׁבִיטְלוּ קְרִיאַת שְׁמַע שְׁחֲרִית וְעַרְבִית,
 שְׁנַאֲמַר: "הוּי מְשִׁימִי בְּבִקְר שְׁכַר יִרְדֶּפוּ ..." (ישעיהו ה, יא).
 וְכַתִּיב: "וְהָיָה כְּנֹזֵר וְנָבֵל תֵּף וְחָלִיל וַיִּין מִשְׁתֵּיהֶם וְאֵת פֶּעַל ה' לֹא יִבִּיטוּ"²⁶ (ישעיהו ה, יב).
 וְכַתִּיב: "לָכֵן גָּלָה עַמִּי מִבְּלִי דַעַת"²⁷ (ישעיהו ה, ג).

אָמַר רב הַמְּנַנְנָא:
 לֹא חֲרַבָּה יְרוּשָׁלַיִם אֶלָּא בְּשִׁבְלִי שְׁבִיטְלוּ בָּהּ תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבּוֹן,
 שְׁנַאֲמַר: "שִׁבְרָה עַל עוֹלָל בַּחוּץ"²⁸ (ירמיהו ו, יא).
 מַה טַּעַם "שִׁבְרָה"? מִשּׁוּם ד' עוֹלָל בַּחוּץ".

אָמַר עוּלָא:
 לֹא חֲרַבָּה יְרוּשָׁלַיִם אֶלָּא מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הָיָה לָהֶם בּוֹשֶׁת פְּנִים זֶה מִזֶּה,
 שְׁנַאֲמַר: "הוֹבִישׁוּ כִּי תוֹעֵבָה עֲשׂוּ גַם בּוֹשׁ לֹא יִבּוֹשׁוּ"²⁹ (ירמיהו ו, טו).

אָמַר רבי יצחק:
 לֹא חֲרַבָּה יְרוּשָׁלַיִם אֶלָּא בְּשִׁבְלִי שֶׁהוֹשְׁוּ קֶטָן וְגָדוֹל,
 שְׁנַאֲמַר: "וְהָיָה כַּעַם פְּתוּחַ"³⁰ (ישעיהו כד, ב),
 וְכַתִּיב בְּתַרְיָה: "הַבּוֹק תִּבּוֹק הָאָרֶץ"³¹ (ישעיהו כד, ג).

אָמַר רב עמרם פְּרִיָה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר אַבָּא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר אַבָּא אָמַר רַבִּי חֲנִינְא:
 לֹא חֲרַבָּה יְרוּשָׁלַיִם אֶלָּא בְּשִׁבְלִי שֶׁלֹּא הוֹכִיחוּ זֶה אֶת זֶה,
 שְׁנַאֲמַר: "הָיוּ שְׂרִיָה פְּאִילִים לֹא מִצְּאוּ מִרְעָה"³² (איכה א, ו),
 מַה אֵיל זֶה - רֹאשׁוֹ שֶׁל זֶה בְּצַד זָנְבוֹ שֶׁל זֶה,
 אִף יִשְׂרָאֵל שֶׁבְּאוֹתוֹ הַדּוֹר - כְּבִלְשׁוֹ פְּנִיָהּ בְּקַרְקַע וְלֹא הוֹכִיחוּ זֶה אֶת זֶה.

אָמַר רבי יהודה:
 לֹא חֲרַבָּה יְרוּשָׁלַיִם אֶלָּא בְּשִׁבְלִי שְׁבִיטוּ בָּהּ תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים,

²⁵ וְאִם לֹא תִשְׁמְעוּ אֵלַי לְקַדֵּשׁ אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת וּלְבַלְתִּי שְׂאֵת מִשָּׂא וּבֹא בְּשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלַיִם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וְהִצַּתִּי אֵשׁ בְּשַׁעֲרֶיהָ וְאָכְלָה אֶרְמְנוֹת יְרוּשָׁלַיִם וְלֹא תִכְבְּהוּ

²⁶ הוּי מְשִׁימִי בְּבִקְר שְׁכַר יִרְדֶּפוּ מֵאַחֲרַי בְּנִשְׁף יִין יִדְלִיקֶם. וְהָיָה כְּנֹזֵר וְנָבֵל תֵּף וְחָלִיל וַיִּין מִשְׁתֵּיהֶם וְאֵת פֶּעַל ה' לֹא יִבִּיטוּ וּמַעֲשֵׂה יָדָיו לֹא רָאוּ

²⁷ לָכֵן גָּלָה עַמִּי מִבְּלִי דַעַת וְכַבּוּדוֹ מִתֵּי רַעַב וְהִמּוֹנוֹ צָחָה צָמָא

²⁸ וְאֵת חֲמַת ה' מִלֵּאֲתֵי נְלֵאֲתֵי הִכִּיל שְׁפָה עַל עוֹלָל בַּחוּץ וְעַל סוּד בַּחוּרִים יַחֲדוּ כִּי גַם אִישׁ עִם אִשָּׁה יִלְכְּדוּ וְזָקֵן עִם מוֹלָא יָמִים

²⁹ הוֹבִישׁוּ כִּי תוֹעֵבָה עֲשׂוּ גַם בּוֹשׁ לֹא יִבּוֹשׁוּ גַם הַכְּלָיִם לֹא יִדְעוּ לָכֵן יִפְלוּ בּוֹפְלָיִם בַּעַת פְּקָדְתֵּיכֶם יִכְשְׁלוּ אִמְרֵי ה'

³⁰ וְהָיָה כַּעַם פְּתוּחַ כַּעֲבָד כַּאֲדוֹנָיו כִּשְׁפַחָה כַּגְּבִירָתָה כַּקּוֹנֵה כַּמוֹכַר כַּמְלוּוָה כַּלוּוָה כַּנוֹשָׂה כַּאֲשֶׁר נוֹשָׂא בּוֹ

³¹ הַבּוֹק תִּבּוֹק הָאָרֶץ וְהַבּוֹז תִּבּוֹז כִּי ה' דָּבַר אֶת הַדְּבָר הַזֶּה

³² הָיוּ שְׂרִיָה פְּאִילִים לֹא מִצְּאוּ מִרְעָה וַיִּלְכוּ בְּלֹא כַח לִפְנֵי רֹדֶף

שנאמר: "ויהיו מלעבים במלאכי האלהים ובוזים דבריו ומתעתעים בנביאיו, עד עלת חמת ה' בעמו עד לאין מרפא" (דברי הימים ב', לו טז).

מאי "עד לאין מרפא"?

אמר רב יהודה אמר רב:
כל המבזה תלמידי חכמים - אין לו רפואה למפתו.

אמר רב יהודה אמר רב:
מאי דכתיב: "אל תגעו במשיחי ובנביאי אל תרעו" (דברי הימים א', טז, כב)?

"אל תגעו במשיחי" - אלו תינוקות של בית רבן.
"ובנביאי אל תרעו" - אלו תלמידי חכמים.

אמר ריש לקיש משום רבי יהודה נשיאה:
אין העולם מתקיים אלא בשביל הכל של תינוקות של בית רבן.

אמר ליה רב פפא לאבוי:
דידי ודידך מאי?

אמר ליה:
אינו דומה הכל שיש בו חטא, להכל שאין בו חטא.

ואמר ריש לקיש משום רבי יהודה נשיאה:
אין מבטלין תינוקות של בית רבן אפילו לבגן בית המקדש.

ואמר ריש לקיש לרבי יהודה נשיאה:
כך מקובלני מאבותי,
ואמרי לה מאבותיך:
כל עיר שאין בה תינוקות של בית רבן - מחריבין אותה.

רבינא אמר:
מחרימין אותה.

ואמר רבא:
לא חרבה ירושלים אלא בשביל שפסקו ממנה אנשי אמונה,
שנאמר: "שוטטו בחוצות ירושלים וראו נא ודעו ובקשו ברחובותיה,
אם תמצאו איש אם יש עושה משפט, מבקש אמונה, ואסלח לה" (ירמיהו ה, א).

איני?!
והאמר רב קטינא:
אפילו בשעת כשלונה של ירושלים, לא פסקו ממנה אנשי אמונה,
שנאמר: "כי יתפש איש באחיו בית אביו שמלה לכה קצין תהיה לנו"³³ (ישעיה ג, ו).
דברים שבני אדם מתפסין בהן פשמלה - ישנן בידך.
"והמכשלה הזאת תחת ירך" (ישעיה ג, ו).

קבא דברים שאין בני אדם עומדין עליהם אלא אם כן נכשלים בהן.
ישנן תחת ירך - "קצין תהיה לנו" (ישעיה ג).

³³ "כי יתפש איש באחיו בית אביו שמלה לכה קצין תהיה לנו והמכשלה הזאת תחת ירך"

"ישא ביום ההוא לאמר לא אהיה חובש" וגו'.

אין "ישא" - אלא לשון שבועה,

וכן הוא אומר: "לא תשא את שם ה'" -

"לא אהיה חובש" - לא אהיה מחובשי עצמן בבית המדרש,

"ובביתי אין לחם ואין שמלה" - שאין בידי לא מקרא ולא משנה ולא תלמוד!

וממאי? דילמא שאני התם דאי אמר להו: 'גמירנא' - אמרו ליה אימא לן!

הוה ליה למימר גמר ושכח.

מאי "לא אהיה חובש" - כלל!

לא קשיא:

כאן - בדברי תורה,

כאן - במשא ומתן.

539. קק, א

מְשֻׁנָּה

מצילין סל מלא ככרות - אע"פ שיש בו מאה סעודות.

ועיגול של דבילה, וחבית של יין, ואומר לאחרים: בואו והצילו לכם.

ואם היו פיקחין - עושין עמו חשבון אחר השבת.

להיכן מצילין אותן?

לחצר המעורבת.

בן בתירה אומר:

אף לשאינה מעורבת.

ולשם מוציא כל כלי תשמישו,

ולובש כל מה שיכול ללבוש,

ועוטף כל מה שיכול לעטוף.

ר' יוסי אומר:

י"ח כלים.

וחוזר ולובש ומוציא ואומר לאחרים בואו והצילו עמי.

גְּמֵרָא

והא תנא ליה רישא: 'ג' סעודות' ותו לא!

אמר רב הונא:

לא קשיא:

כאן - בבא להציל.

כאן - בבא לקפל.

"בא להציל" - מציל את כולן.

"בא לקפל" - אינו מקפל אלא מזון ג' סעודות.

ר' אבא בר זבדא אמר רב:

אידי ואידי בבא לקפל,

ולא קשיא:

כאן - לאותה חצר.

כאן - לחצר אחרת.

בעי רב הונא בריה דרב יהושע:

פירש טליתו, וקיפל והניח, וקיפל והניח - מאי?
כבא להציל דמי, או כבא לקפל דמי?

מדאמר רבא: אטעיה רב שיזבי לרב חסדא,
ודרש: ובלבד שלא יביא כלי שהוא מחזיק יותר מג' סעודות,
ש"מ: כבא להציל דמי, ושפיר דמי.

א"ל רב נחמן בר יצחק לרבא:
מאי טעותא?

אמר ליה:
דקתני: "וּבִלְבַד שְׁלֹא יָבִיא כְּלֵי אַחַר וְיִקְלוֹט, כְּלֵי אַחַר וְיִצְרֹף".
כְּלֵי אַחַר - הוּא דְלֹא,
אָבֵל בְּהוּא מְנָא - כְּמָה דְבְעֵי מְצִיל.

540. קכ, א

"וְעִגּוּל שֶׁל דְּבִילָה" וכו'.

**"חֲשׁבוֹן" - מאי עבידתיה?
מהפקי'רא ק'כו!**

**אמר רב חסדא:
מדת חסידות שנו כאן.**

**אמר רבא:
חסיד, אגרא דשבתא שקלי!?**

**אלא אמר רבא:
הכא בירא שמים עסקינן, ולא ניקח ליה דליתהני מאחרים,
ובחנם נמי לא ניקח ליה דליטרחה.**

**והכי קאמר:
ואם היו פיקחין, הידעי דכהאי גוונא לאו שכר שבת הוא, עושין עמו חשבון לאחר השבת.**

541. קכ, א

"וליהיבן מצילין?" וכי

מאי שנא הכא דקתני: "לכם"?
ומאי שנא הכא דקתני: "עמי"?

גבי מזונות קתני "לכם" - משום דלא קא חזו אלא מזון שלש סעודות.
אבל גבי לבושים קתני "עמי" - משום דקתני ליה לכולי יומא.

תנו רבנן:

"לובש, מוציא, ופושט, וחוזר ולובש ומוציא ופושט,

ואפילו כל היום כולו,

דברי רבי מאיר.

רבי יוסי אומר:

שמנה עשר בלים.

ואלו הם שמנה עשר בלים:

מקטורו, אונקלי, ופונדא, קלבוס של פשתן, וחלוק, ואפיליות, ומעפורת,

ושני ספרקין, ושני מנעלים, ושני אנפילאות, ושני פרגד,

וחגור שבמתניו, וכובע שבראשו, וסודר שבצוארו.

542. קכ, א-ב

מִשְׁנָה

רבי שמעון בן ננס אומר:

פּוֹרְסִין עוֹד שֶׁל גְּדִי עַל גְּבֵי שִׂידָה תִּיבָה וּמִגְדָּל שְׂאֵחַז בְּהֵן אֶת הָאוֹר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְחַרְרֵךְ. וְעוֹשִׂין מְחִיצָה בְּכָל הַבָּלִים, בֵּין מְלֵאִין בֵּין רִיקָנִים, בְּשִׁבִיל שֶׁלֹּא תַעֲבוֹר הַדְּלִיקָה.

רבי יוסי:

אוֹסֵר בְּכָלִי חֶרֶס חֲדָשִׁים מְלֵאִין מִיָּם,

לְפִי שְׂאֵין יְכוּלִין לְקַבֵּל אֶת הָאוֹר, וְהוּן מִתְבַּקְּעִין וּמְכַבִּין אֶת הַדְּלִיקָה.

גְּמָרָא

אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב:

טְלִית שְׂאֵחַז בְּהֵן הָאוֹר מְצַד אֶחָד נוֹתְנִין עָלֶיהָ מִיָּם מְצַד אֶחָד,

וְאִם כְּבִתָּה - כְּבִתָּה.

מִיתִיבִי:

"טְלִית שְׂאֵחַז בְּהֵן הָאוֹר מְצַד אֶחָד פּוֹשְׁטָה וּמִתְבַּסָּה בְּהֵן,

וְאִם כְּבִתָּה - כְּבִתָּה.

וְכֵן סֵפֶר תּוֹרָה שְׂאֵחַז בּוֹ הָאוֹר פּוֹשְׁטוֹ וְקוֹרָא בּוֹ,

וְאִם כְּבָה - כְּבָה!"

קכ, ב. הוא דאמר רבי שמעון בן ננס.

אימר דאמר רבי שמעון בן ננס "מפני שהוא מחרר",

גרם כיבוי מי אמר?

אין, מדקתני סיפא:

"רבי יוסי אוסר בכלי חרס חדשים מלאים מים,

שאין יכולים לקבל את האור, והו מתבקעין ומכבין את הדליקה".

מקלל דתנא קמא שרי.

543. קכ, ב

תנו רבנן:

"נר שעל גבי טבלא, מנער את הטבלא והיא, נופלת.
ואם נבתה - נבתה".

אמרי דבי רבי ינאי:

לא שנו אלא: בשוכח,
אבל במניח - נעשה בסיס לדבר האסור.

תנא:

"נר שאחורי הדלת פותח ונועל בדרבו,
ואם נבתה - נבתה".

לייט עלה רב.

אמר ליה רבינא לרב אחא בריה דרבא,

ואמרי לה רב אחא בריה דרבא לרב אשי:

מאי טעמא לייט עלה רב?

אילימא משום דרב סבר לה כרבי יהודה, ותנא קתני כרבי שמעון.

משום דרב סבר לה כרבי יהודה, כל דתני כרבי שמעון מילט לייט ליה??!

אמר ליה:

בהא אפילו רבי שמעון מודה.

דהא אביי ורבא דאמרי תרוניהו:

מודה רבי שמעון ב'פסיק רישיה ולא ימות'.

544. קכ, ב

אָמַר רַב יְהוּדָה:
פּוֹתַח אָדָם דֶּלֶת כְּנֶגֶד מְדוּרָה בְּשַׁבָּת.

לֵיט עָלָה אַבְיִי.

בְּמַאי עֲסָקִינָן?
אֵילִמָּא: בְּרוּחַ מְצוּיָה, מַאי טַעְמִיָּה דְּמֵאן דְּאָסֵר?
אֵי בְּרוּחַ שְׂאִינָה מְצוּיָה - מַאי טַעְמָא דְּמֵאן דְּשָׂרִי?!

לְעוֹלָם בְּרוּחַ מְצוּיָה,
מָר סָבַר: גְּזָרִינָן,
וּמָר סָבַר: לֹא גְזָרִינָן.

545. קכ, ב

"עוֹשִׂין מַחִיצָה" כו'.

למימרא דרבנן סברי: גרם כבוי מותר, ורבי יוסי סבר: גרם כבוי אסור.
והא איפקא שמעינן להו!

דתניא:

"עוֹשִׂין מַחִיצָה בְּבָלִים רִיקָנִין, וּבְמַלְאִין שְׂאִין דְּרָבֵן לְהַשְׁתַּבֵּר.
וְאֵלּוּ מַלְאִין שְׂאִין דְּרָבֵן לְהַשְׁתַּבֵּר: בְּלֵי מַתְּבוֹת.

רבי יוסי אומר:

אף בלי כפר שיחיו, וכלי כפר חנניה - אין דרבן להשתבר!"

וכי תימא:

איפוך מתניתין ורבי יוסי דברייתא לדבריהם קאמר.

ומי מצית אפקת לה?

והאמר רבה בר תחליפא משמיה דרב:

מאן תנא גרם כבוי אסור? רבי יוסי!

לעולם לא תיפוך,

וכרייתא פולה רבי יוסי היא,

וחסורי מחסרא והכי קתני:

"עוֹשִׂין מַחִיצָה בְּבָלִים רִיקָנִין וּבְמַלְאִים שְׂאִין דְּרָבֵן לְהַשְׁתַּבֵּר.

וְאֵלּוּ הֵן בְּלִים שְׂאִין דְּרָבֵן לְהַשְׁתַּבֵּר: בְּלֵי מַתְּבוֹת, וְכֵלֵי כֶּפֶר שִׁיחִין, וְכֵלֵי כֶּפֶר חֲנַנְיָה נְמִי אִין דְּרָבֵן לְהַשְׁתַּבֵּר,

שְׂרַבֵי יוֹסִי אֹמֵר:

אף בלי כפר שיחיו, וכלי כפר חנניה - אין דרבן להשתבר."

ורמי דרבנן אדרבנן.

ורמי דרבי יוסי אדרבי יוסי.

דתניא:

"הרי שהיה שם כתוב לו על בשרו הרי זה לא ירחוק,

ולא יסוף, ולא יעמוד במקום הטינופת.

בדמנה לו טבילה של מצוה בורר עליה גמי, ויורד וטובל.

רבי יוסי אומר:

לעולם יורד וטובל בדרבו, ובלבד שלא ישפוף!"

שאני התם: דאמר קרא: "ואבדתם את שמם מן המקום ההוא לא תעשוין כן לה' אלהיכם"³⁴ (דברים יב, ג-ד),

עשייה - הוא דאסור, גרמא - שרי.

אי הכי, הכא נמי, פתיב: "לא תעשה כל מלאכה"³⁵ (שמות כ, י),

עשייה - הוא דאסור, גרמא - שרי!

מתוך שאדם בהול על ממונו, אי שרית ליה - אתי לכבוני.

אי הכי קשיא דרבנן אדרבנן:

ומה התם דאדם בהול על ממונו - שרי,

הכא - לא כל שכן?!

³⁴ ונתצתם את מזבחותם ושיבתם את מצבותם ואשריהם תשרפון באש ופסילי אלהיהם תגדעון ואבדתם את שמם מן המקום ההוא לא תעשוין כן לה'

אלהיכם

³⁵ ויום השביעי שבת לה' אלהיך לא תעשה כל מלאכה

וְתִסְבְּרָא הָאֵי גַמֵי הִיכִי דְמִי?
 אִי דְמִיְהִדֵק - קָא הָוֵי חֲצִיצָה,
 אִי לֹא מִיְהִדֵק - עֵיילִי בֵיה מִיָּא!

חֲצִיצָה? תִּיפּוֹק לִיה מְשׁוּם דִּינִי!

בְּלָחָה,

דְּתַנְיָא:

"הָדָם וְהַדִּיּוֹ, הַדְּבֶשׁ וְהַחֶלֶב:

יְבִשִׁין - חוֹצְצִין,

לְחִים - אִין חוֹצְצִין".

מִכָּל מְקוֹם קִשְׂיָא!

אָלָא אָמַר רַבָּא בַר רַב שִׁילָא:
 הִינְנו טַעֲמִייהוּ דְרַבְּנִין:
 דְקִסְרֵי: אָסוּר לְעֲמוּד בְּפָנֵי הַשֵּׁם עָרוֹם.

מִכָּלֵל: דְרַבֵּי יוֹסִי סָבַר מוֹתֵר לְעֲמוּד בְּפָנֵי הַשֵּׁם עָרוֹם?!

דְּמַנְח יְדִיה עֵילוּיָה.

לְרַבְּנֵי נְמִי דְמַנְח יְדִיה עֵילוּיָה!

זִימְנִין דְּמִשְׁתַּלִּי וְשָׁקִיל לִיה.

לְרַבֵּי יוֹסִי נְמִי, זִימְנִין דְּמִשְׁתַּלִּי וְשָׁקִיל לִיה!

אָלָא: אִי דְאִיכָּא גַמֵי הִכִּי נְמִי,
 הִכָּא בְּמֵאֵי עֶסְקִינָּ: לְאַהֲדוּרֵי אַגְמֵי,
 קכא, רַבְּנֵי סָבְרִי: טְבִילָה בְּזַמְנָה - לָאוּ מְצוּהָ, וּמֵהֲדַרְיֵנָּ,
 וְרַבֵּי יוֹסִי סָבַר: טְבִילָה בְּזַמְנָה מְצוּהָ, וְלֹא מֵהֲדַרְיֵנָּ.

וְסָבַר רַבֵּי יוֹסִי טְבִילָה בְּזַמְנָה מְצוּהָ?!

וְהַתְּנִיָּא:

"הַזָּב וְהַזָּבָה, הַמְצוּרָע וְהַמְצוּרָעֵת, בּוֹעֵל נָדָה וְטָמֵא מֵת - טְבִילְתָּן בַּיּוֹם.

נָדָה וְיֹלְדָתָּ - טְבִילְתָּן בְּלֵילָה.

בְּעַל קָרִי - טוֹבֵל וְהוֹלֵךְ כָּל הַיּוֹם כּוֹלוֹ.

רַבֵּי יוֹסִי אָמַר:

מִן הַמְּנֻחָה וְלִמְעַלָּה אֵינּוּ צְרִיךְ לְטָבוֹל!

הֵיא - רַבֵּי יוֹסִי בְּרַבֵּי יְהוּדָה הִיא,

דְּאָמַר: דְּיִיה טְבִילָה בְּאַחֲרוֹנָה.

546. קכא, א

משנה

גוי שבא לכבוד, אין אומרים לו: "כבה" ו"אל תכבה",
 מפני שאין שביתתו עליהו,
 אבל קטן שבא לכבוד - אין שומעין לו,
 מפני שבביתתו עליהו.

גמרא

אמר רבי אמי:
 בדליקה התירו לומר: "כל המכבה אינו מפסיד".

גימא מסייע ליה:

"גוי שבא לכבוד אין אומרים לו 'כבה', ו'אל תכבה', מפני שאין שביתתו עליהו".
 "כבה" - הוא דלא אמרינן ליה,
 הא "כל המכבה אינו מפסיד" - אמרינן ליה.

אימא סיפא: "אל תכבה" - לא אמרינן ליה,
 ו"כל המכבה אינו מפסיד" - נמי לא אמרינן ליה.

אלא מהא ליבא למשמע מינה.

תנו רבנן:

"מעשה ונפלה דליקה בחצירו של יוסף בן סימאי בשיחין,
 ובאו אנשי גיסטרא של ציפורי לכבוד,
 מפני שאפוטרופוס של מלך היה,
 ולא הניחן מפני כבוד השבת,
 ונעשה לו נס וירדו גשמים וכיבו.
 לערב שיגור לכל אחד מהו שתי סלעין,
 ולא פרנסו שבהן חמשים.
 ובששמעו חכמים בדבר, אמרו: לא היה צריך לכהן,
 שהרי שנינו: גוי שבא לכבוד אין אומרים לו 'כבה' ו'אל תכבה'".

547. קכא, א

"אָבֵל קָטָן שָׂבָא לְכַבּוֹת - אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ".

שְׁמַעְתָּ מִיָּנָה: קָטָן אוֹכֵל נְבֵלוֹת, בֵּית דִּין מְצֻוִּין עָלָיו לְהַפְרִישׁוֹ!

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן:
בְּקָטָן הָעוֹשֶׂה לְדַעַת אָבִיו.

דְּכֹוֹתָהּ גַבִּי גוֹי, דְּקָא עֶבֶד לְדַעַתִּיהָ דְיִשְׂרָאֵל,
מִי שְׂרִי?!

גוֹי, לְדַעַתִּיהָ דְנַפְשִׁיהָ עֶבֶד.

548. קכא, א-ב

משנה

בופין קערה:
 על גבי הנר בשביל שלא תאחוז בקורה.
 ועל צואה של קטן.
 ועל עקרב שלא תישך.
 אמר רבי יהודה:
 מעשה בא לפני רבן יוחנן בן זנאי בערב,
 ואמר: חוששני לו מחטאת.

גמרא

רב יהודה ורב ירמיה בר אבא ורב חנן בר רבא איקלעו לבי אבין דמן נשיקיא.
 קכא, ב לרב יהודה ורב ירמיה בר אבא - איתנו להו פורייטא
 לרב חנן בר רבא - לא איתנו ליה.
 אשפחיה מתני ליה לבריה:
 "ועל צואה של קטן" - מפני קטן.
 אמר ליה: אבין שטיא מתני שטותא לבניה!
 והלא היא, עצמה מוכנת לכלבים!
 וכי תימא דלא חזיא ליה מאתמול,
 והתניא:
 "נהרות המושבין ומעיינות הנובעין - הרי הן פרגלי כל אדם".

ואלא היכי אתנייה?

אימא: על צואה של תרנגולים - מפני קטן.

ותיפוק ליה דהוי גרף של רעי!
 וכי תימא: גרף של רעי אנב מנא - אין, איהו גופיה - לא.
 והא ההוא עקבר דאישתפח באיסקרמקי דרב אשי,
 ואמר להו: נקוטו בצוציתיה ואפקוה!

באשפה.

וקטן באשפה מאי בעי ליה?

בחצר.

חצר נמי גרף של רעי הוא!

באשפה שבחצר.

549. קכא, ב

"ועל עקרב שלא תישך".

אמר רבי יהושע בן לוי:
כל המזיקין נהרגין בשבת.

מתיב רב יוסף:

"חמשה נהרגין בשבת, ואלו הן:
זבוב שבארץ מצרים,
וצירעה שבנינה,
ועקרב שבחדייב,
ונחש שבארץ ישראל,
וכלב שוטה בכל מקום".

מני?

אילמא רבי יהודה - הא אמר מלאכה שאינה צריכה לגופה חייב עליה!
אלא לאו רבי שמעון, והני הוא דשרי - אחריני לא!

אמר רבי ירמיה:

ומאן נימא לו דהא מתרצתא היא? דילמא משבשתא היא?

אמר רב יוסף:

אנא מתנינא לה,
ואותיבנא לה, ואנא מתריצנא לה.
ברצו אחריי, ודברי הכל.

תני תנא קמיה דרבא בר רב הונא:

"ההורג נחשים ועקרבים בשבת - אין רוח חסידים נוחה הימנו".

אמר ליה:

ואותן חסידים - אין רוח חכמים נוחה מהם.

ופליגא דרב הונא.

דרב הונא חזייה לההוא גברא דקא קטיל זיבורא.
אמר ליה: שלימתינהו לכולהו!?

תנו רבנן:

"נודדמנו לו נחשים ועקרבים,
הרגו - בידוע שנודדמנו לו להורגו.
לא הרגו - בידוע שנודדמנו להורגו, ונעשה לו נס מן השמים".

אמר עילא ואיתימא רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן:
בנישופין בו.

אמר רבי אבא בר כהנא:

פעם אחת נפל אחד בבית המדרש,
ועמד נותי אחד והרגו.
אמר רבי: פגע בו פויצא בו!

איבעיא להו:

"פגע בו פיצא בו" - דשפיר עבד או לא?

תא שמע:

דְרַבִּי אֲבָא בְרִיה דְרַבִּי חִיָּיא בַר אֲבָא וְרַבִּי זִירָא הָווּ יְתָבֵי אַקִּילְעָא דְרַבִּי רַבִּי יֵנְאִי.
נִפְקַ מִיְלִתָּא מִבִּינְיָהוּ,
בְּעָו מִיְנִיָּה מְרַבִּי יֵנְאִי:
מַהוּ לְהַרְוֵג נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים בְּשִׁבְתָּ?
אָמַר לְהוּ: צִירְעָה אֲנִי הוֹרֵג, נְחָשׁ וְעַקְרָב לֹא כָּל שְׂכָן.

דילמא לפי תומו,

דאמר רב יהודה: רוק דזרסו לפי תומו.

ואמר רב ששת:

נחש דזרסו לפי תומו.

ואמר רב קטינא:

עקרב דזרסו לפי תומו.

אבא בר מרתא דהוא אבא בר מניומי הנה מסקי ביה דבי ריש גלותא זוני.
איתיהו, קא מצערי ליה.]
הנה שדי רוקא.
אמר להו ריש גלותא: איתו מאנא סחיפו עלויה,
אמר להו: לא צריכיתו,
הכי אמר רב יהודה: רוק דזרסו לפי תומו.
אמר להו: צורבא מרבנן הוא, שבקוהו.

550. קכא, ב – קכב, א

אָמַר רַבִּי אֲבָא בַר כְּהֵנָא אָמַר רַבִּי חֲנִינָא:
פְּמוּטוֹת שֶׁל בַּיִת רַבִּי מוֹתֵר לְטַלְטֵלָן בַּשַּׁבָּת.

אָמַר לִיהֵ רַבִּי זִירָא:
בְּנִיטְלִין בְּיָדוֹ אַחַת, אוֹ בְּשֵׁתֵי יָדַיִם?

קכב, א אָמַר לִיהֵ:
כְּאוֹתָן שֶׁל בַּיִת אֲבִידָה.

וְאָמַר רַבִּי אֲבָא בַר כְּהֵנָא אָמַר רַבִּי חֲנִינָא:
קְרוֹנוֹת שֶׁל בַּיִת רַבִּי מוֹתֵר לְטַלְטֵלָן בַּשַּׁבָּת.

אָמַר לִיהֵ רַבִּי זִירָא:
בְּנִיטְלִין בְּאֶדָם אֶחָד אוֹ בְּשְׁנֵי בְּנֵי אֶדָם?

אָמַר לִיהֵ:
כְּאוֹתָן שֶׁל בַּיִת אֲבִידָה.

וְאָמַר רַבִּי אֲבָא בַר כְּהֵנָא:
הַתִּיר לָהֶם רַבִּי חֲנִינָא לְבַיִת רַבִּי לְשִׁתּוֹת יַיִן בְּקְרוֹנוֹת שֶׁל גּוֹי בְּחוֹתֵם אֶחָד.
וְלֹא יִדְעָנָא: אִי מְשׁוּם דְּסָבַר לָהּ כְּרַבִּי אֶלְיעֶזֶר, אִי מְשׁוּם אֵימְתָא דְּרַבִּי נְשִׂיאָה?

551. קכב, א

משנה

גוי שהדליק את הנר - משתמש לאורו ישראל.
 ואם בשביל ישראל - אסור.
 מילא מים להשקות בהמתו - משקה אחריו ישראל,
 ואם בשביל ישראל - אסור.
 עשה גוי כבש לירד בו - יורד אחריו ישראל,
 ואם בשביל ישראל - אסור.
 מעשה ברבן גמליאל וזקנים שהיו באין בספינה,
 ועשה נכרי כבש לירד בו, וירדו בו רבן גמליאל וזקנים.

גמרא

ועריכא.

דאי אשמעינן "נר" - משום דנר לאחד נר למאה,
 אכל "מים" - ליגזר דילמא אתי לאפוישי בשביל ישראל.

ו"כבש" למה לי?

מעשה דרבן גמליאל וזקנים קא משמע לן.

תנו רבנן:

"גוי שליט עשבים - מאכיל אחריו ישראל,
 ואם בשביל ישראל - אסור.
 מילא מים להשקות בהמתו - משקה אחריו ישראל,
 ואם בשביל ישראל - אסור.
 במה דברים אמורים:
 שאין מכירו,
 אבל מכירו - אסור."

איני?!

והאמר רב הונא אמר רבי הנינא:
 מעמיד אדם בהמתו על גבי עשבים בשבת.
 אכל לא על גבי מוקצה בשבת!

דקאים לה באפה, ואזלא היא ואכלה.

552. קכב, א

אָמַר מֶר:

"בְּמַה דְּבָרִים אָמֹרִים: שְׂאִין מִכִּירוֹ,
אָבֵל מִכִּירוֹ - אָסוּר."

הָא רַבּוּ גַמְלִיאַל מִכִּירוֹ הָוָה!

אָמַר אַבְי:

שְׂלֵא בְּפָנָיו הָוָה.

רַבָּא אָמַר:

אָפִילוּ תִימָא בְּפָנָיו,
נֵר לְאַחַד נֵר לְמֵאָה.

מִיתִיבִי:

"אָמַר לְהוּ רַבּוּ גַמְלִיאַל:
הוֹאִיל וְשְׂלֵא בְּפָנָיו עֲשָׂאוּ נֵר דְּבוּ!"

אִימָא: הוֹאִיל וְעֲשָׂאוּ נֵר דְּבוּ.

תָּא שְׁמַע:

"עִיר שְׂיִשְׂרָאֵל וְגוֹיִם דְּרִין בְּתוּכָהּ, וְהִיתָה בָּהּ מְרַחֵץ הַמְרַחֶצֶת בְּשַׁבָּת,
אִם רֹב גּוֹיִם - מוֹתֵר לְרַחוּץ בָּהּ מִיַּד.
אִם רֹב יִשְׂרָאֵל - יִמְתִּין בְּכַדֵּי שְׂיַחֲמוּ חֲמִין!"

הֵתָם, כִּי מַחֲמִי אֲדַעְתָּא דְּרוּבָא מַחֲמִי.

תָּא שְׁמַע:

"נֵר הַדְּלוּק בְּמִסִּיבָה,
אִם רֹב גּוֹיִם - מוֹתֵר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוּרָה,
אִם רֹב יִשְׂרָאֵל - אָסוּר.
מְחַצָּה עַל מְחַצָּה - אָסוּר!"

הֵתָם נְמִי, כִּי מְדַלְקֵי קַכְב, בְּ אֲדַעְתָּא דְּרוּבָא מְדַלְקֵי.

שְׁמוּאֵל אִיקְלַע לְבִי אַבִּין תוֹרָן.

אֶתָּא הָוָה גּוֹי אֲדַלִּיק שְׂרָגָא.

אֶהְדְּרִינְהוּ שְׁמוּאֵל לְאַפִּיָּהּ.

כִּינּוּ דְּחִזָּא דְּאִיִּתִּי שְׂטֵר וְקָא קְרִי,

אָמַר: אֲדַעְתָּא דְּנִפְשִׁיהּ הוּא דְּאֲדַלִּיק, אֶהְדְּרִינְהוּ אִיהוּ לְאַפִּיָּהּ גְּבִי שְׂרָגָא.

הדרן עלך כל כתבי הקודש